

Gynekologicko - porodnická klinika LF MU Brno

Přednosta: prof. MUDr. Pavel Ventruba, DrSc.

Poruchy plodnosti –diagnostika a léčba

Asistovaná reprodukce

je soubor vyšetřovacích a léčebných postupů používaných při diagnostice a terapii poruch plodnosti.

V užším slova smyslu to jsou postupy, při kterých se v laboratoři pracuje se zárodečnými buňkami.

Poruchy plodnosti

**Fyziologická plodnost – dosažení těhotenství
do 6 – 9 měsíců**

**Poruchy plodnosti – postihují přibližně
15 – 20 % dvojic, rychlý nárůst v uplynulých
desetiletích**

Incidence příčin neplodnosti

Ovariální faktor: 40 %

Andrologický faktor: 40 %

Tubární faktor: 25 - 30 %

Endometrióza: 10 %

Děložní faktor: 5 %

Cervikální faktor: 5 %

Imunologický faktor: 1- 3 %

Věk a fertilita

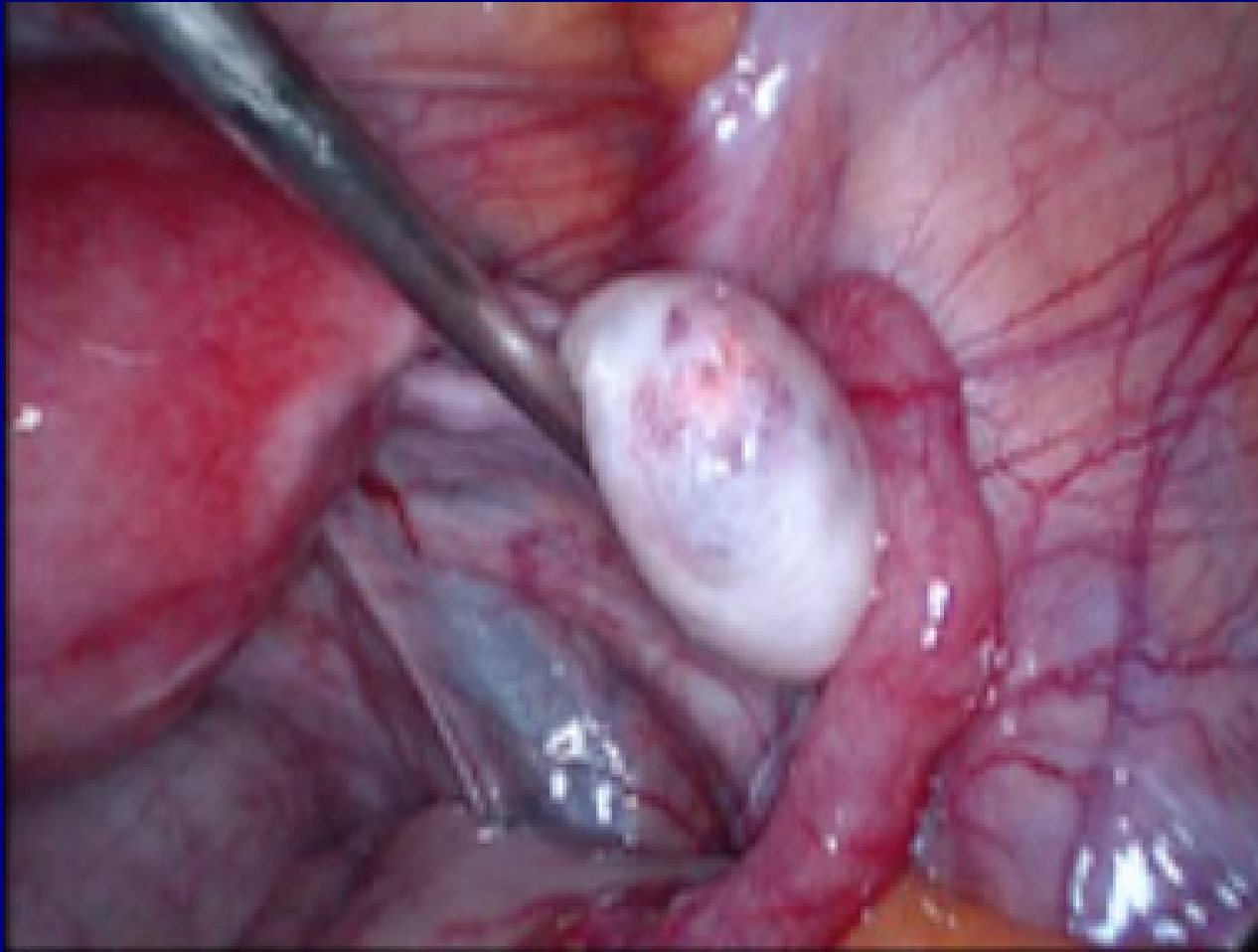
Plodnost ženy je po 35 letech 3 x nižší než u ženy mladší 25 let

Příčiny: ovariální dysfunkce, neuroendokrinní změny hypothalamo - hypofyzární osy, kontaminace prostředí

Fyziologie fertility

- ovulace
- migrace vajíčka
- průnik spermií
- fertilizace
- migrace embrya
- implantace v dutině děložní

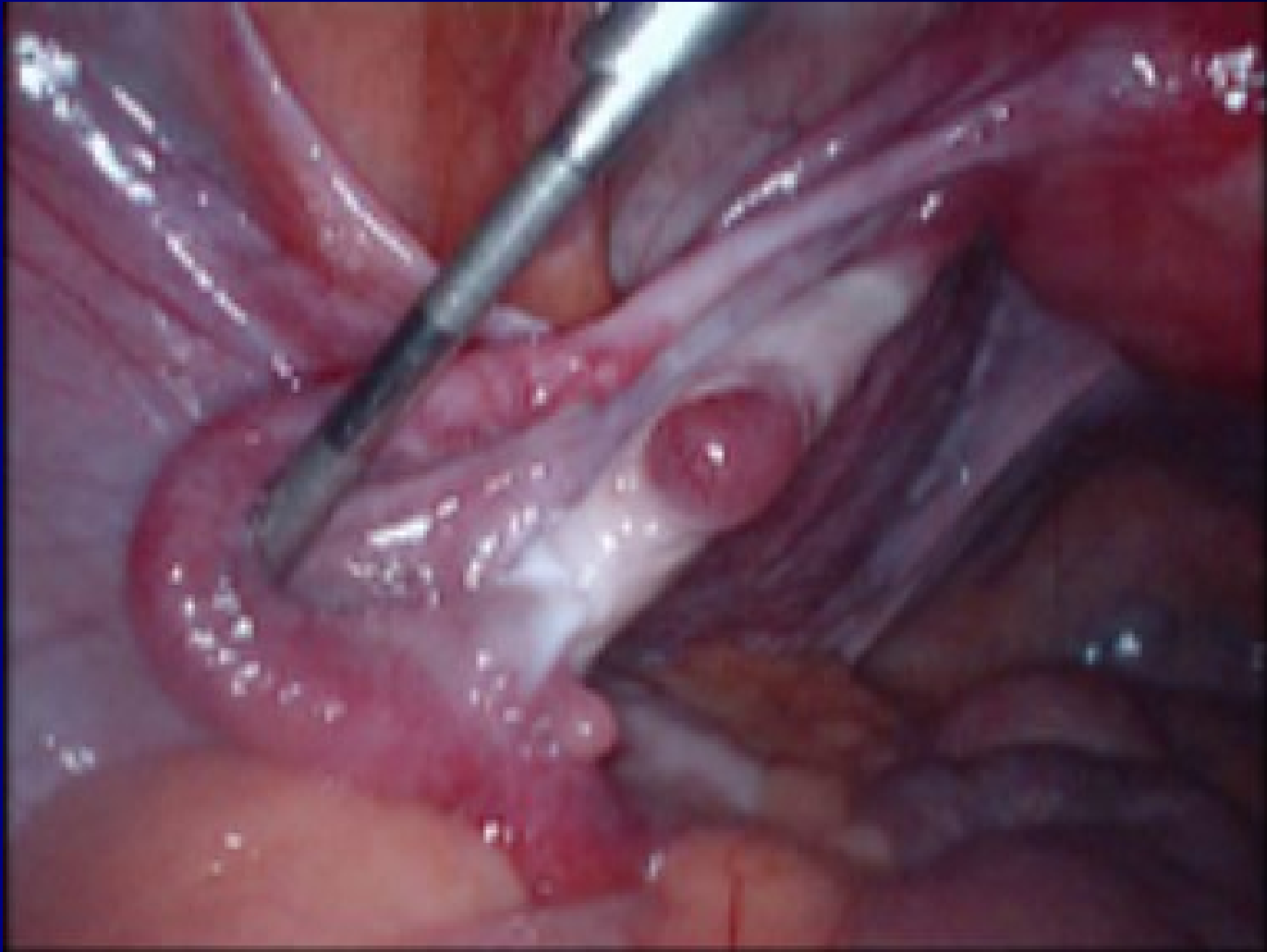
Normální ovarium

Lištovité ovarium

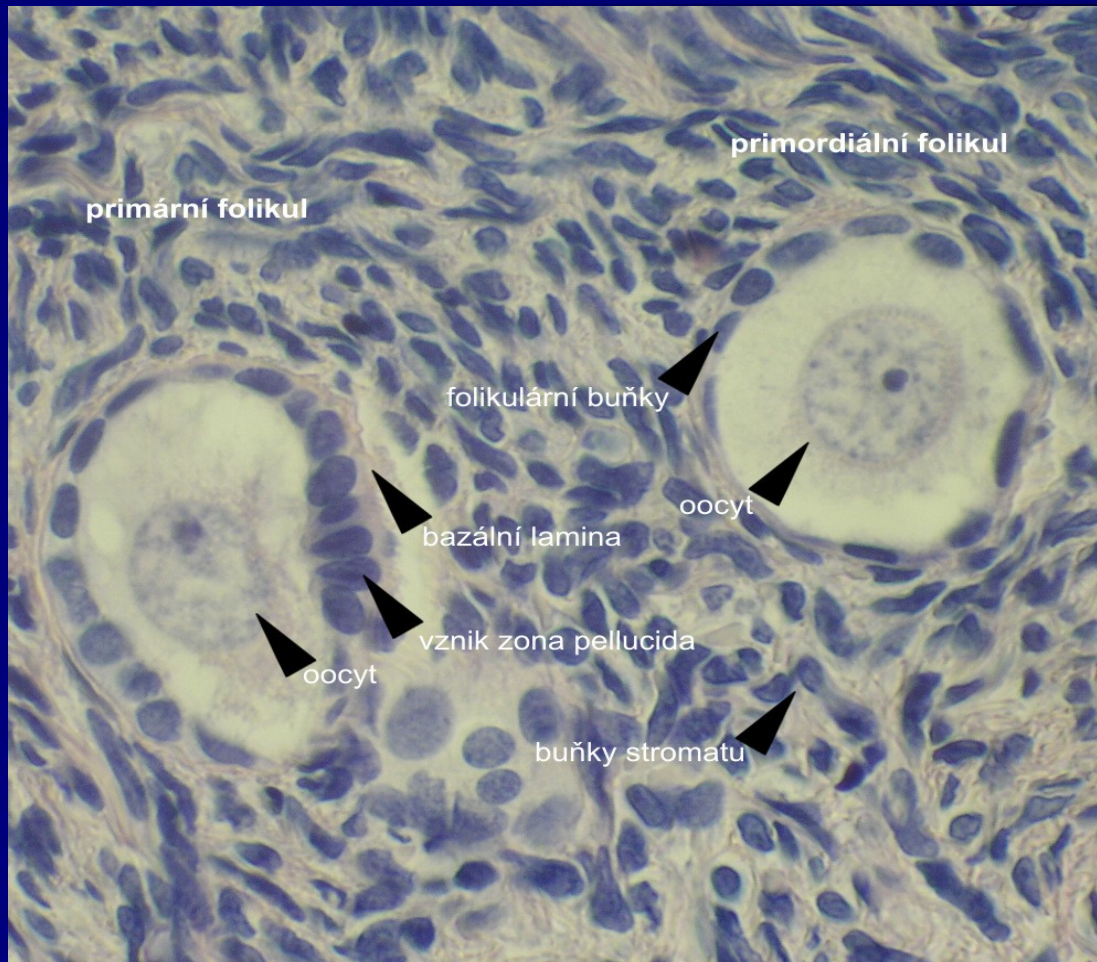
Ovarium po chemoterapii

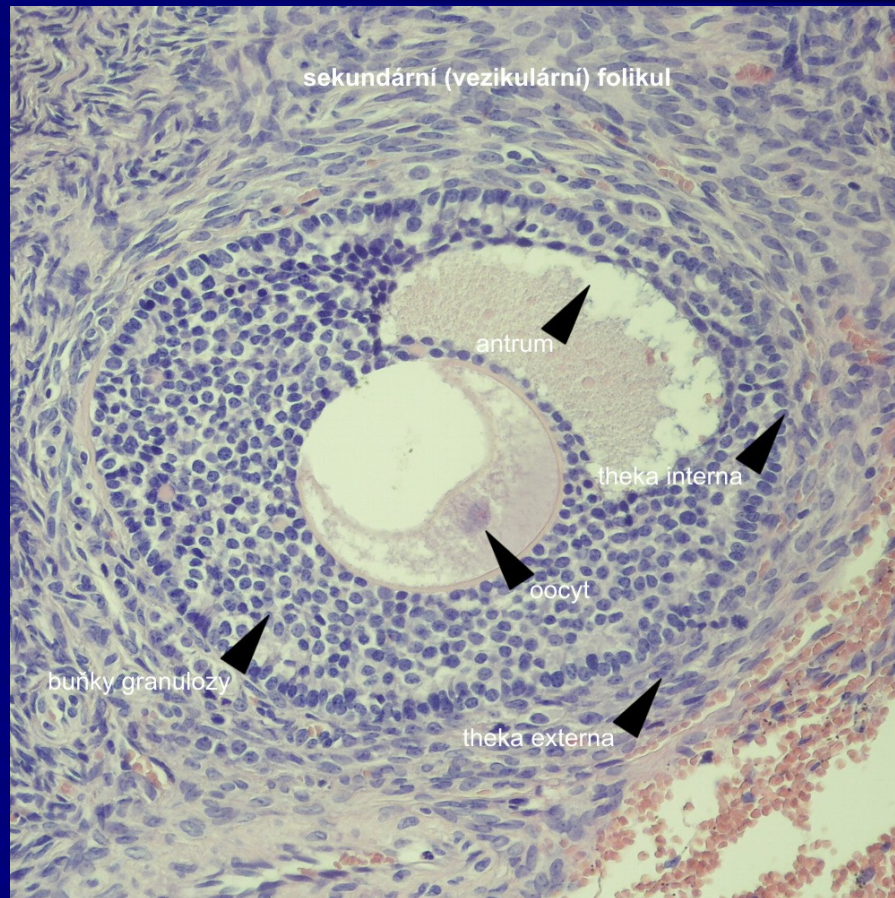
Ovarium po resekcji cysty

Primordiální folikul

Sekundární folikul

Ovulace

Vyšetření

- **hormonální hladiny**
- **ultrazvukové vyšetření**
- **mikroabraze endometria**
- **bazální teplota**
- *funkční cytologie*
- *vyšetření čípku děložního*

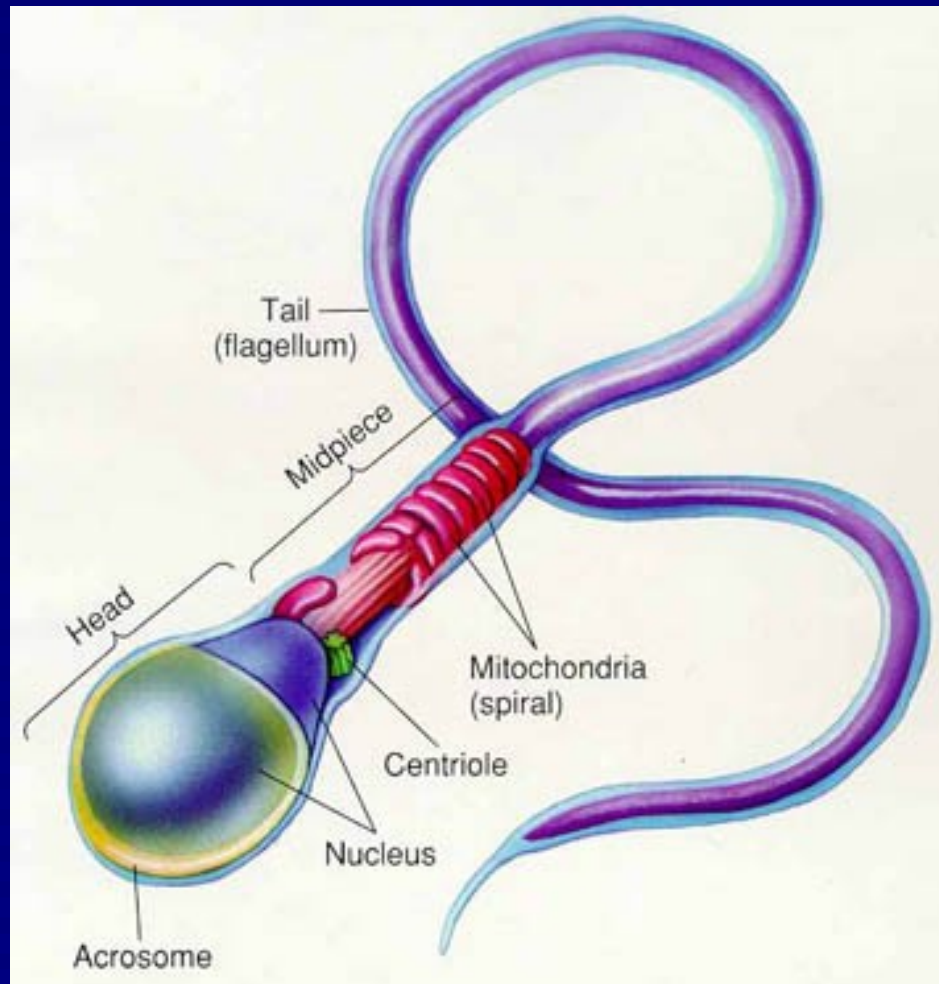
Zralý oocyt - metafáze II

Vyšetření spermatu

Objem:	1.5 ml a více
Koncentrace:	15 milionů/ml a více
Celkový počet spermií:	40 milionů a více
Progresivní pohyb:	32 % a více
Morfologie:	50 % a více normálních

Spermie

Názvosloví spermatologie

Normozoospermia	normální ejakulát
Oligozoospermia	nižší koncentrace
Asthenozoospermia	snížený pohyb
Teratozoospermia	zhoršená morfologie
Azoospermie	žádná spermatozoa
Aspermia	bez ejakulátu

ANDROLOGICKÝ FAKTOR

Průměrná koncentrace spermií:

1940 110 mil/ml

1990 60 mil/ml

Impotentia generandi - mužská infertilita

Erektilní dysfunkce - neschopnost
pohlavního styku (*impotentia coeundi*)

Syndrom testikulární dysgeneze

- zhoršování kvality spermatu
- nárůst kryptorchismu
- nárůst hypospadií
- nárůst zhoubných nádorů varlete

Patogeneze

Alterace funkce Sertoliho buněk

Alterace buněčné diferenciacie

Patologie spermatu

CIS buňky → Maligní tumory testes

Patogeneze

Alterace funkce Leydigových buněk

Deficit androgenů

Hypospadiie

Kryptorchismus

Interakce spermií a cervikálního hlenu

- Kurzrok - Millerův test
- Sims - Huhnerův postkoitální test
- Kremerův “sperm-cervical mucus penetration test”

Chirurgický odběr spermií

MESA, TESE

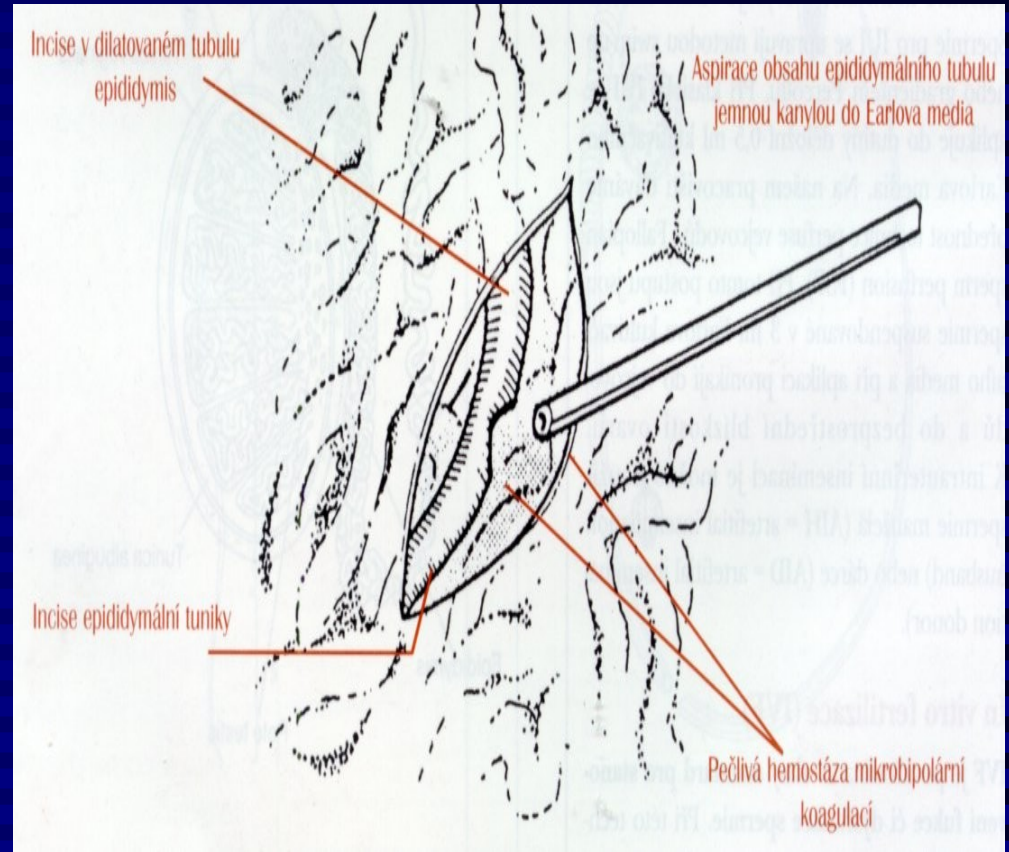
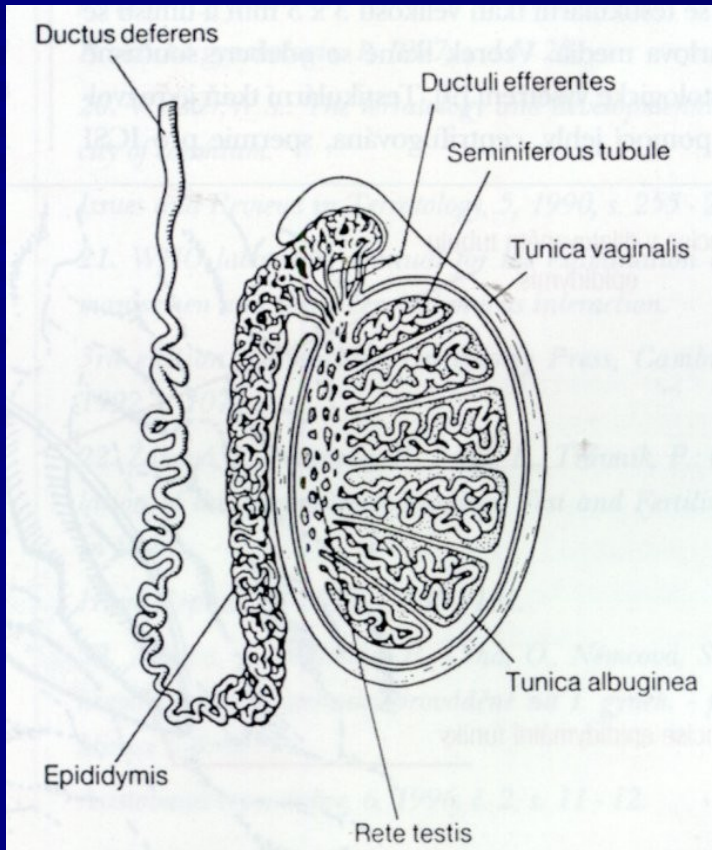
Obstrukční azoospermie

- microsurgical epididymal sperm aspiration - MESA

Neobstrukční azoospermie

- testicular sperm extraction - TESE

MESA/TESE

Průchodnost vejcovodů

- rtg - hysterosalpingographie
- laparoskopie a chromopertubace
- ultrazvuková salpingografie

Komplexní diagnostická laparoskopie

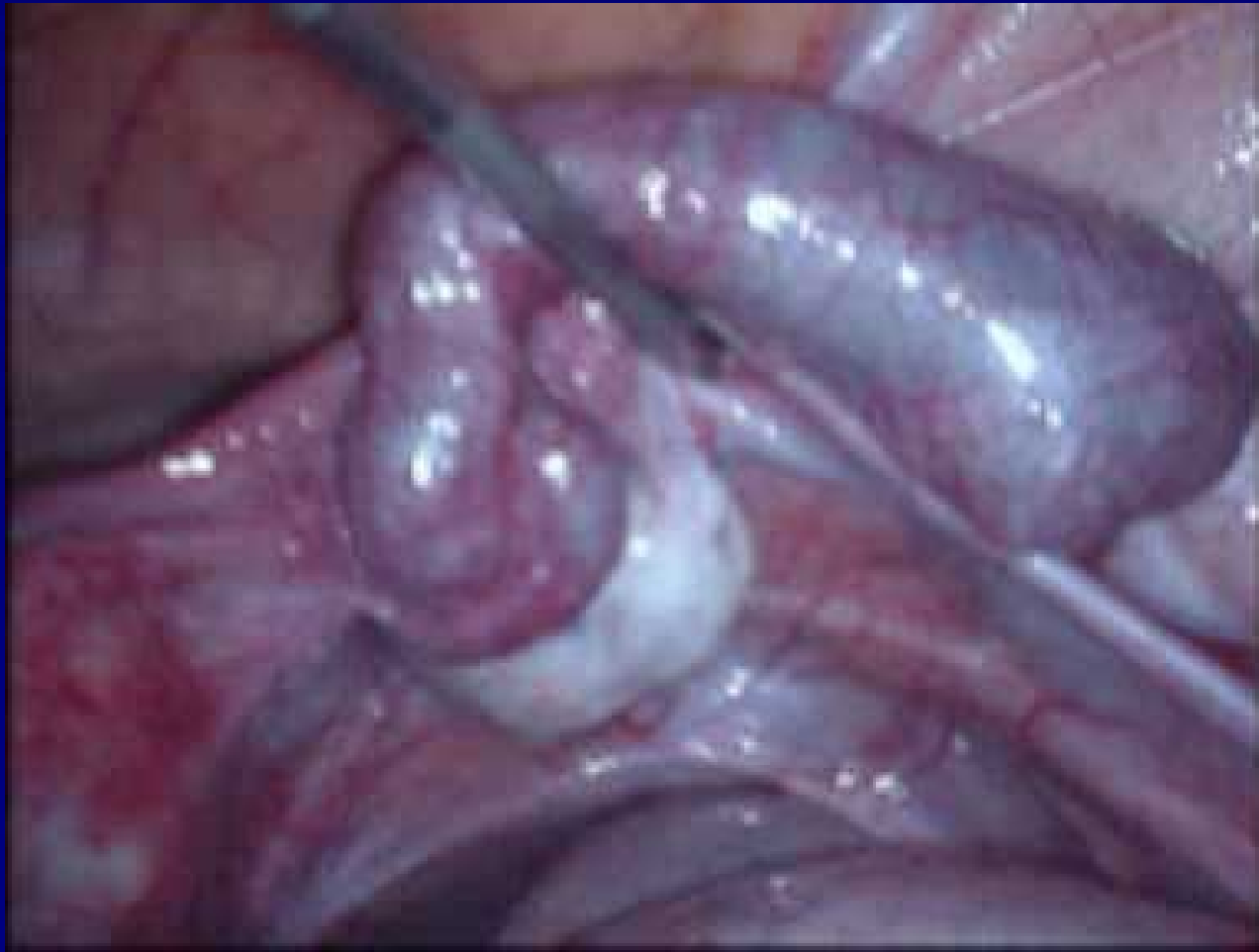
KDL hodnotí:

- **nález v malé pánvi - adheze, endometriózu**
- **průchodnost vejcovodů (chromopertubace)**
- **appendix**
- **játra**

Chromopertubace

Sactosalpinx

Endometrióza

Sakrouterinní vaz 63 %

Ovaria 56 %

Douglas 25 %

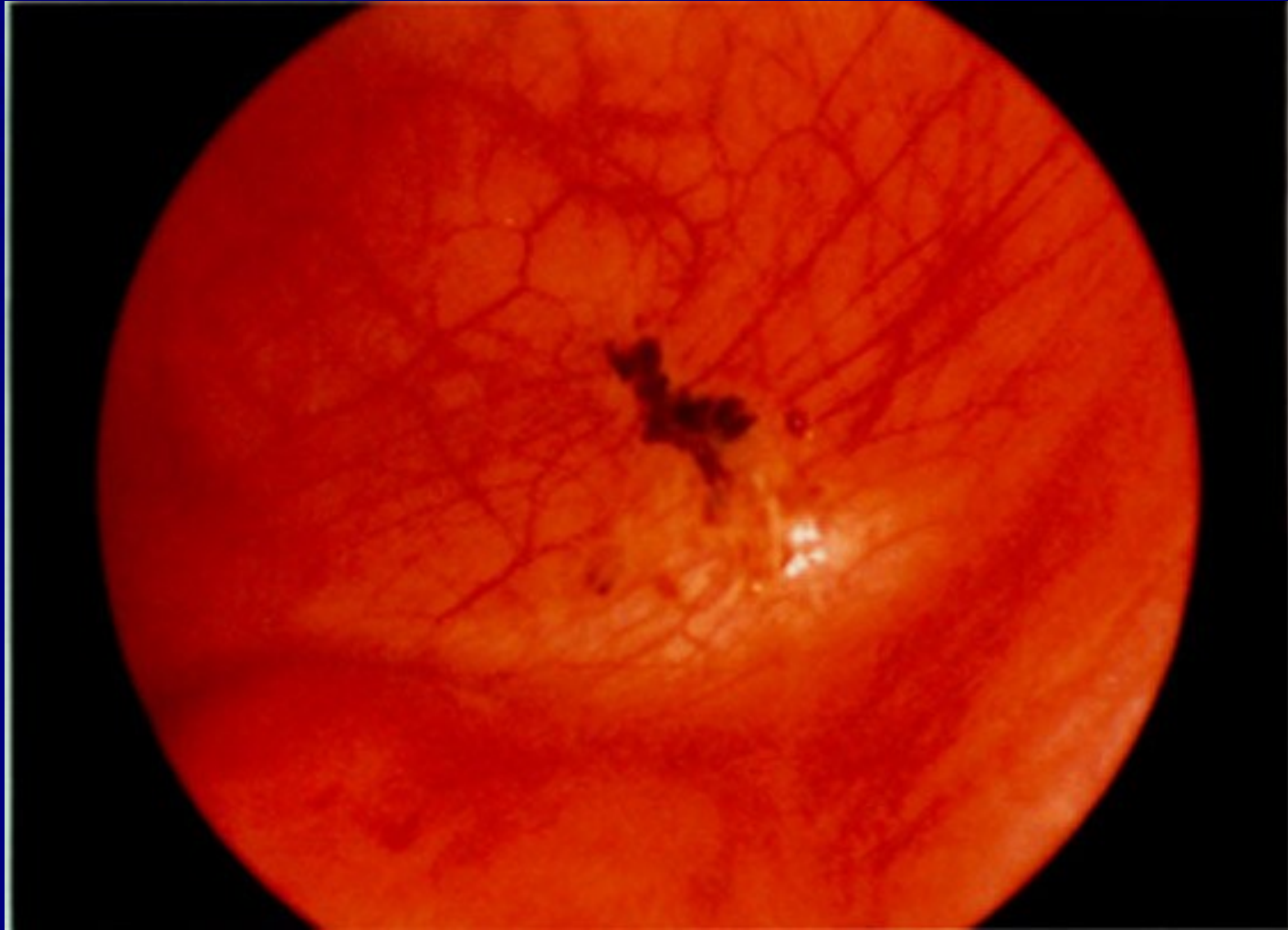
Měchýř 20 %

Samps. Cysty 20 %

Lig. Latum 8 %

Střevo 6 %

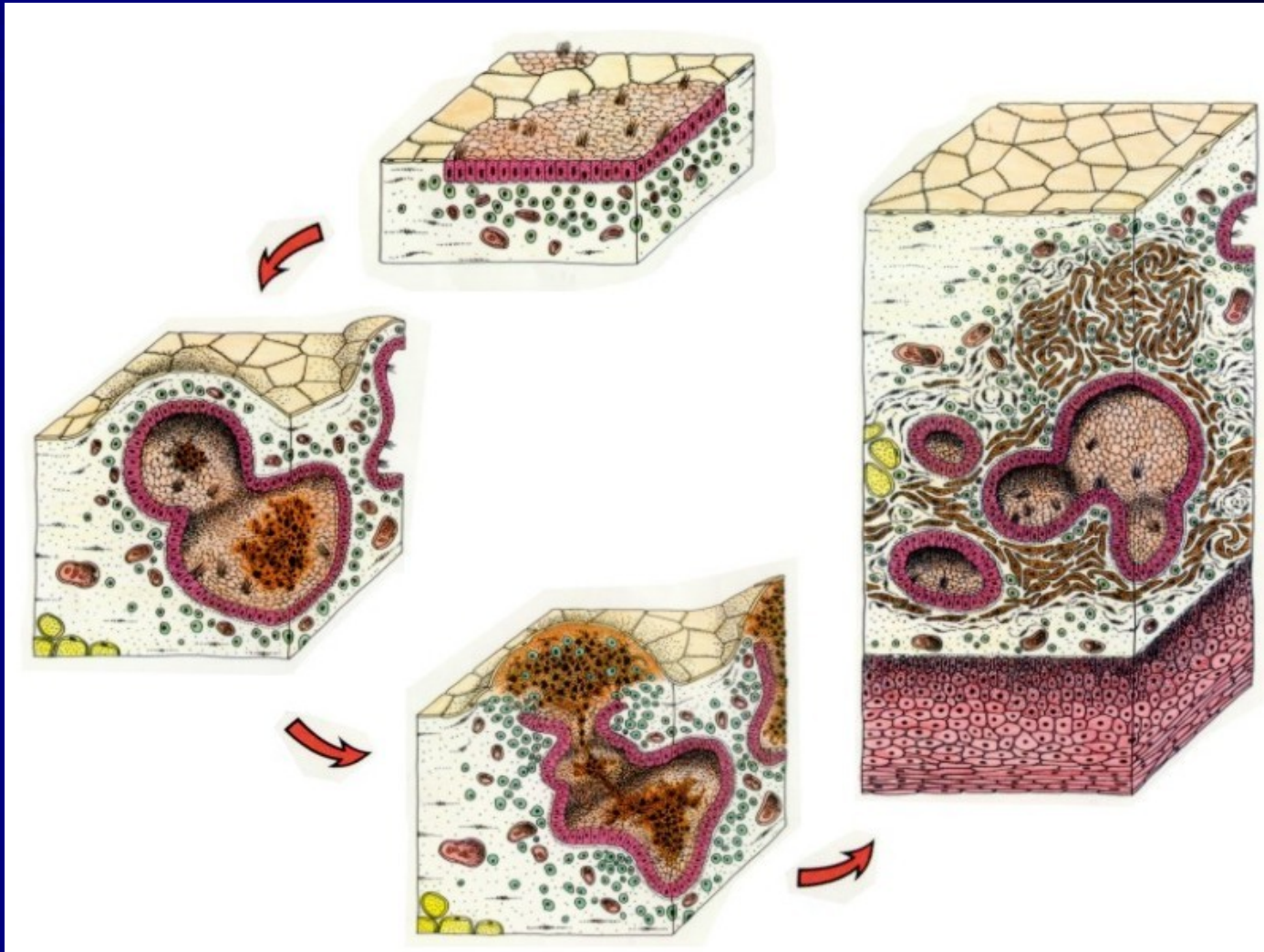
Endometrióza

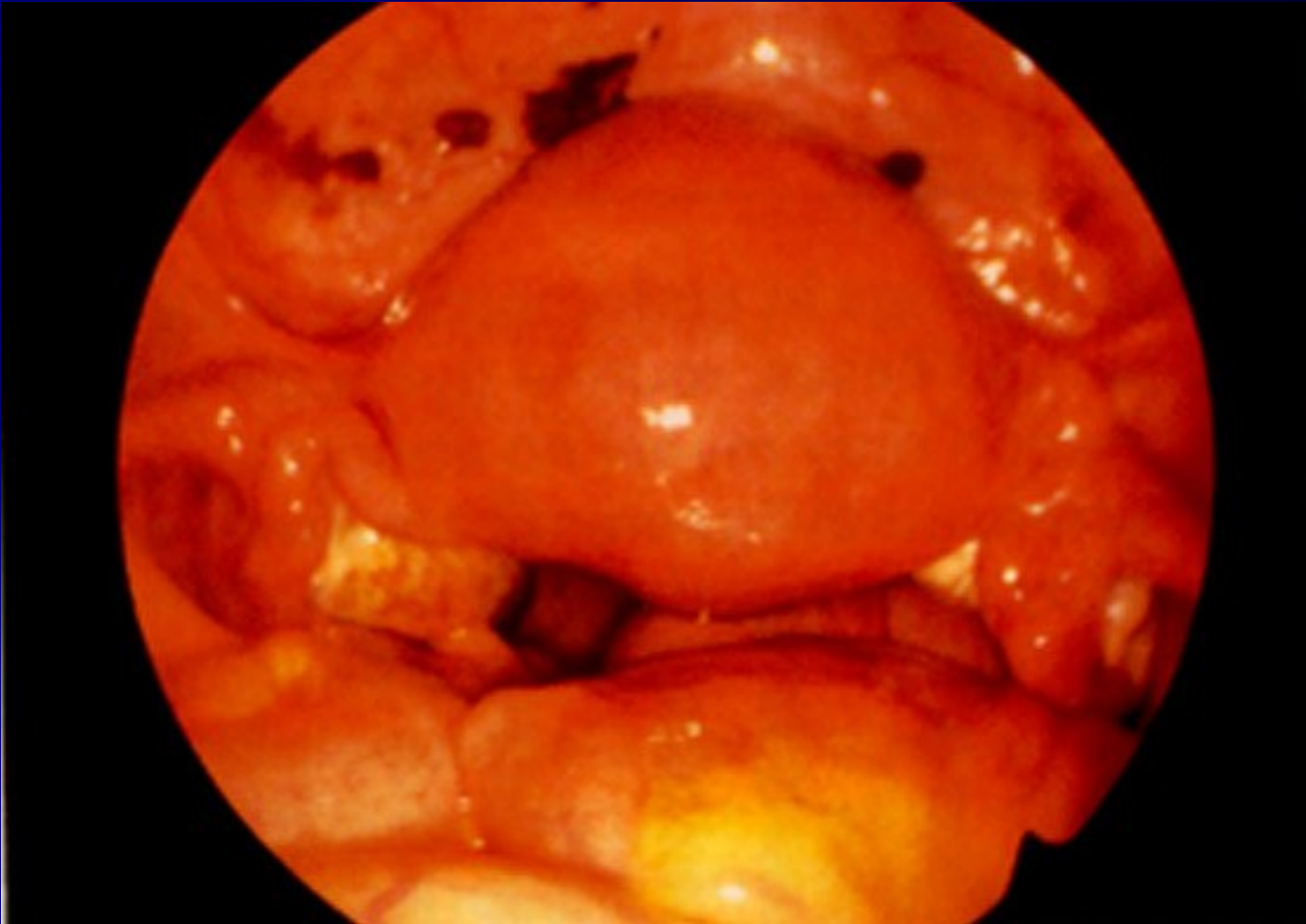
Etiologie endometriózy

- **Metaplastická (Meyer, 1919)**
- **Implantační teorie (Sampson, 1921)**
- **Indukční teorie (Merril, 1966)**
- **Transportní teorie (Halban, Meigs)**
- **Imunologická teorie (Dmowski, 1987)**
- **Teorie LUF**

Endometrióza

Endometrióza

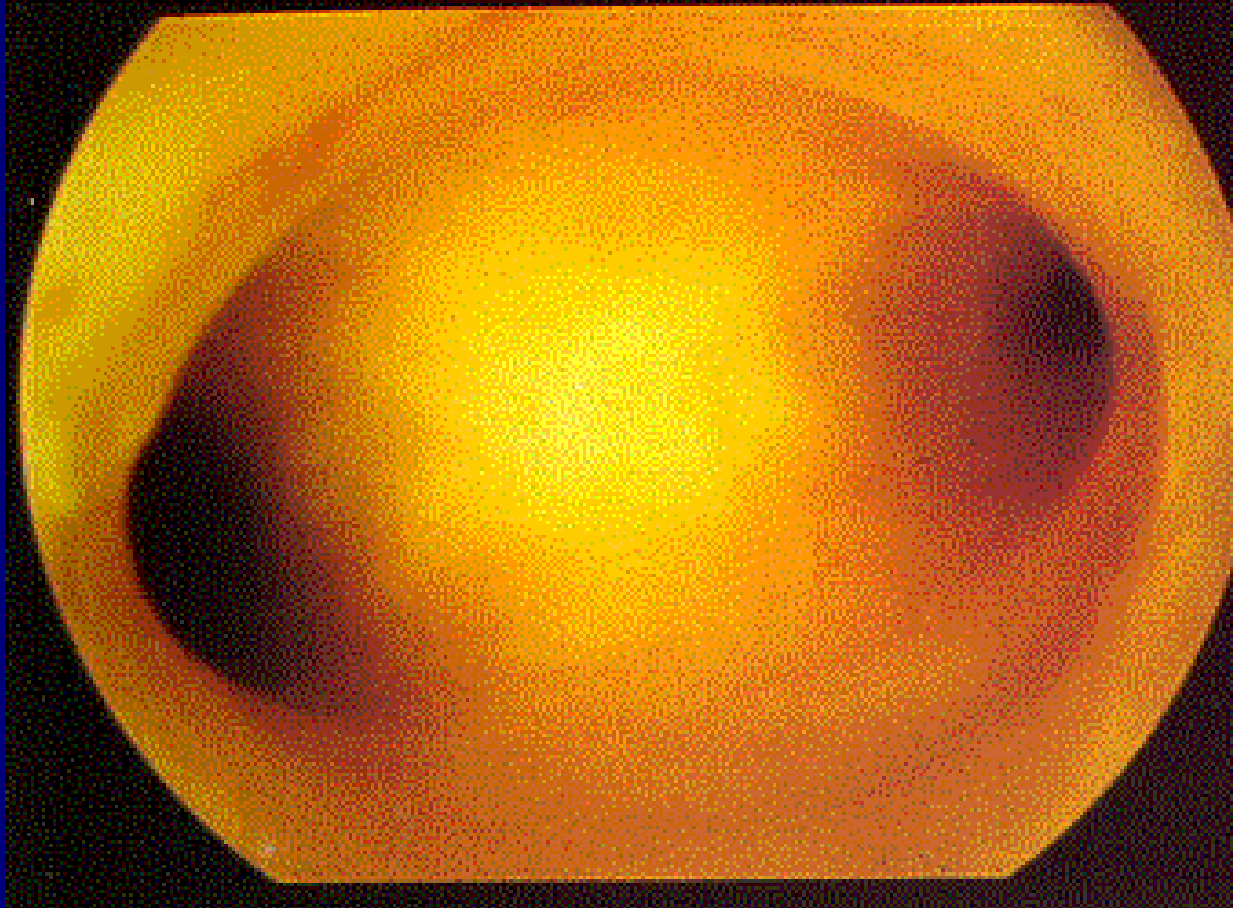
Terapie endometriózy respektuje:

- **Závažnost symptomů**
- **stadium endometriózy**
- **fertilitu**
- **věk pacientky**
- **předchozí terapii**

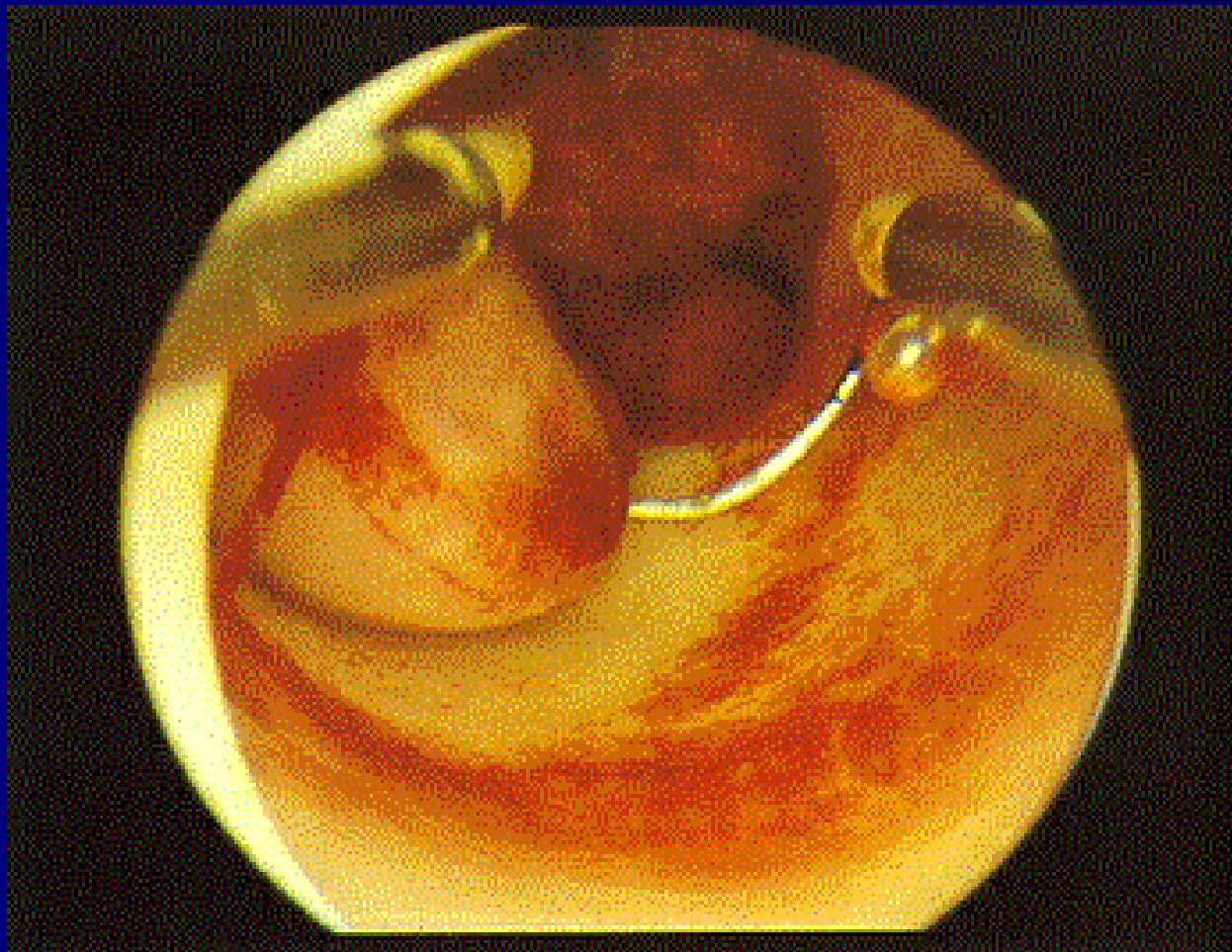
Hysteroskopie

- **diagnoza vrozených děložních anomálií
(uterus septus, subseptus)**
- **endometriální polypy**
- **intrauterinní leiomyomy**
- **chronický zánět**

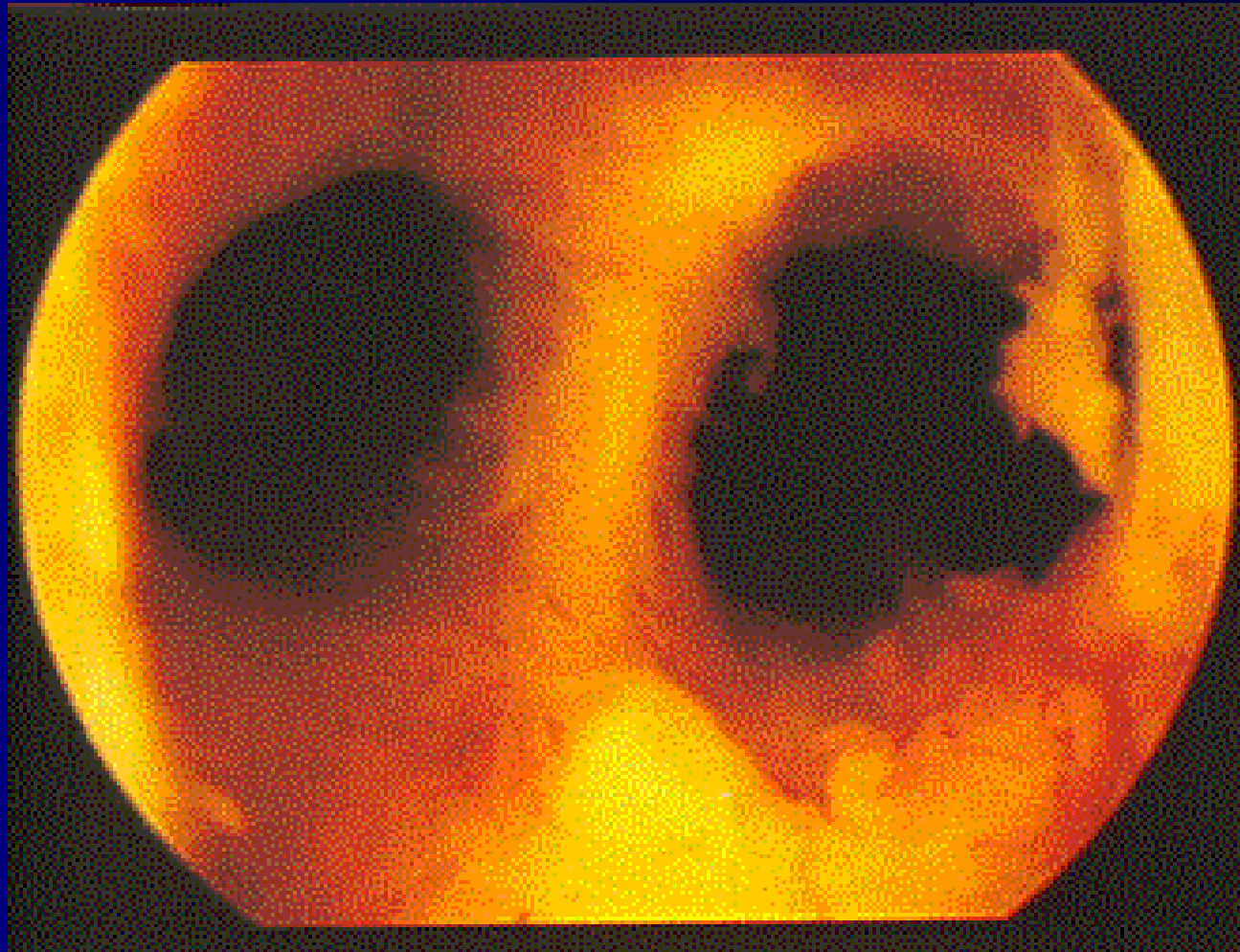
Hysteroskopie

Hysteroskopie

Hysteroskopie

In vitro fertilization - IVF

- **ovariální stimulace**
- **monitorování**
- **odběr oocytu**
- **fertilizace**
- **kultivace**
- **embryotransfer**

Ovariální stimulace

- **clomifen citrát**
- **human menopausal gonadotropin hMG**
- **folliculostimulating hormone FSH**
- **HP FSH, recombinantní FSH**
- **human chorionic gonadotropin hCG**

Monitorování ovulace

- follikulometrie
- hormonální hladiny - 17 beta estradiol,
LH, progesterone

Folikulometrie

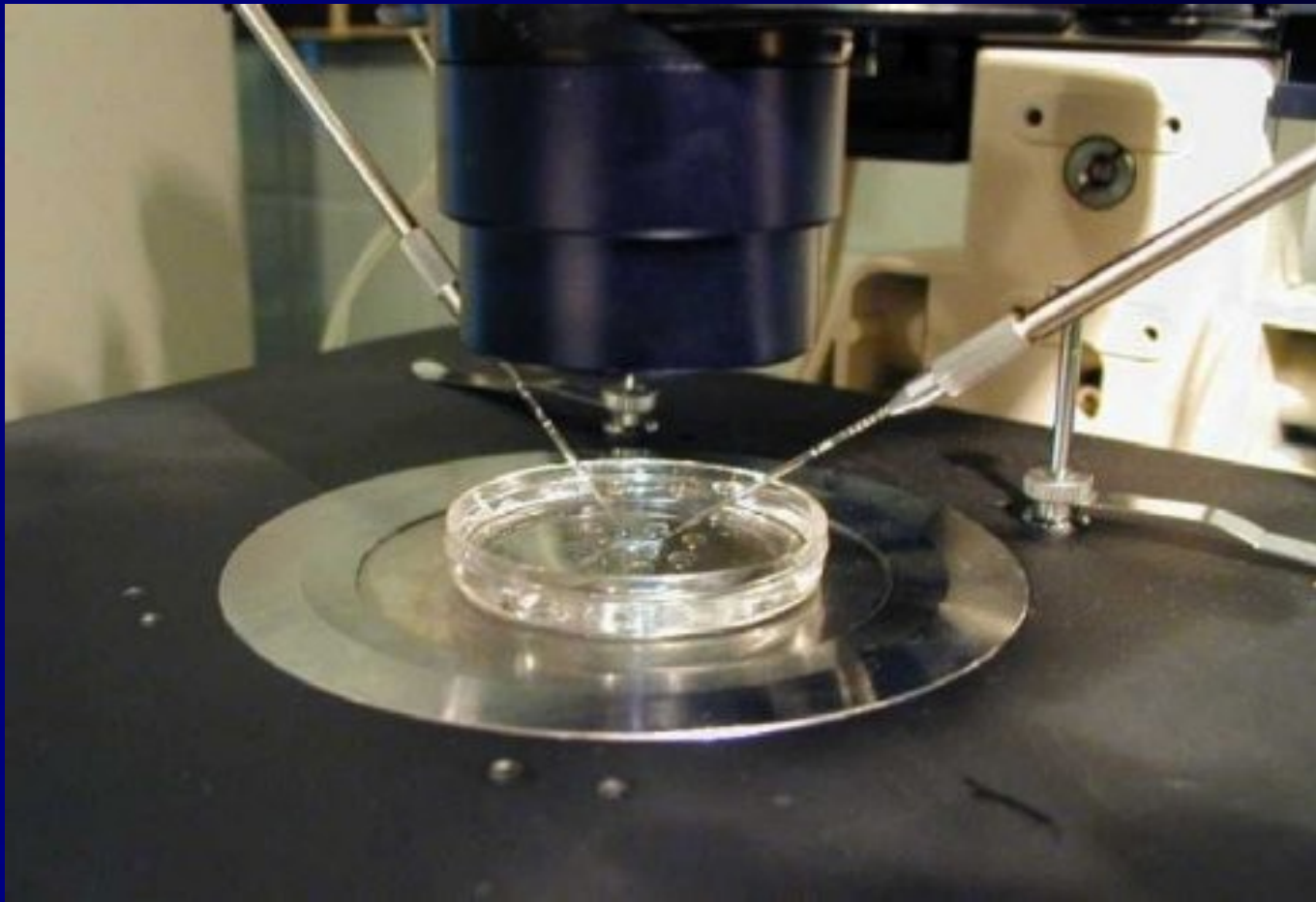
Micromanipulace

- intracytoplasmatic sperm injection -

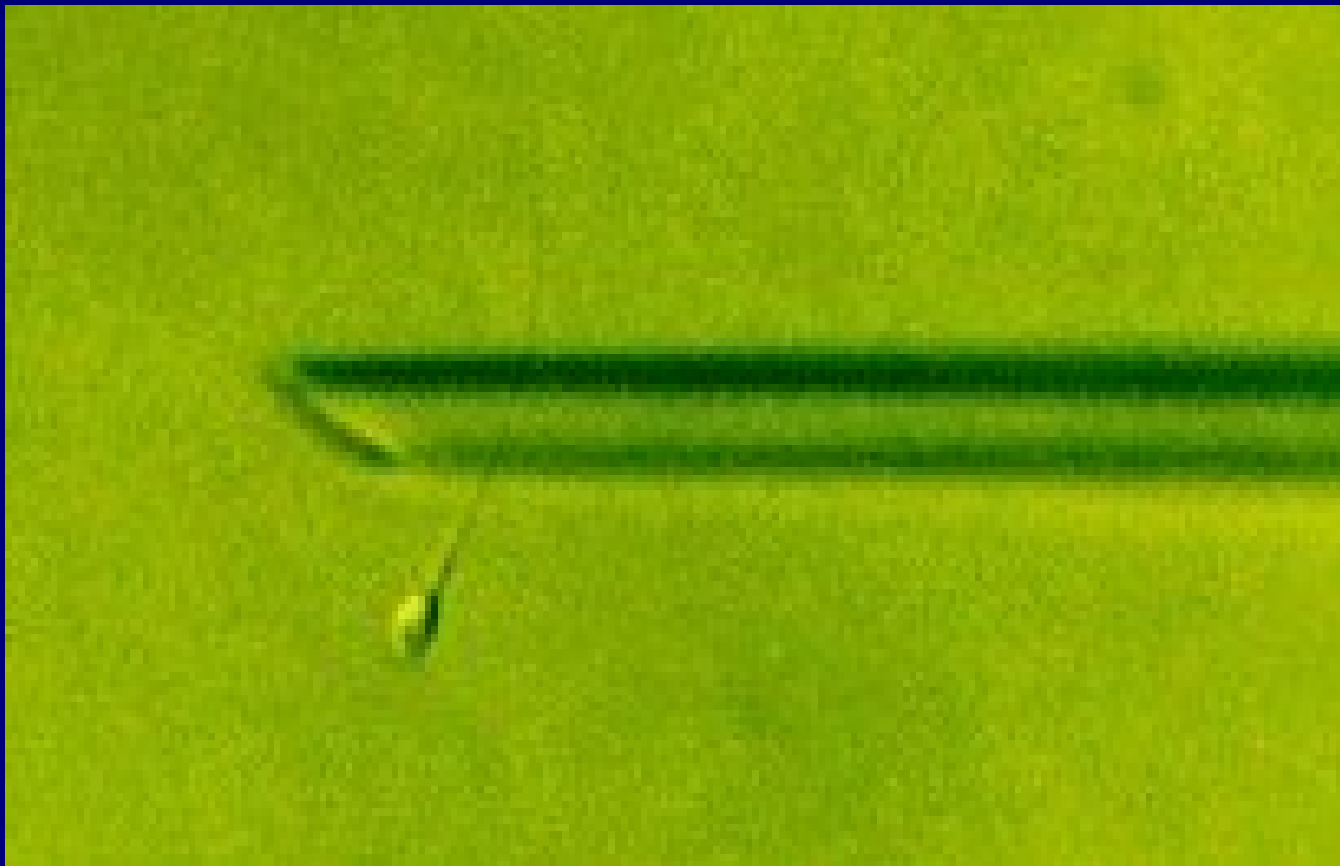
ICSI

- assisted hatching - AH

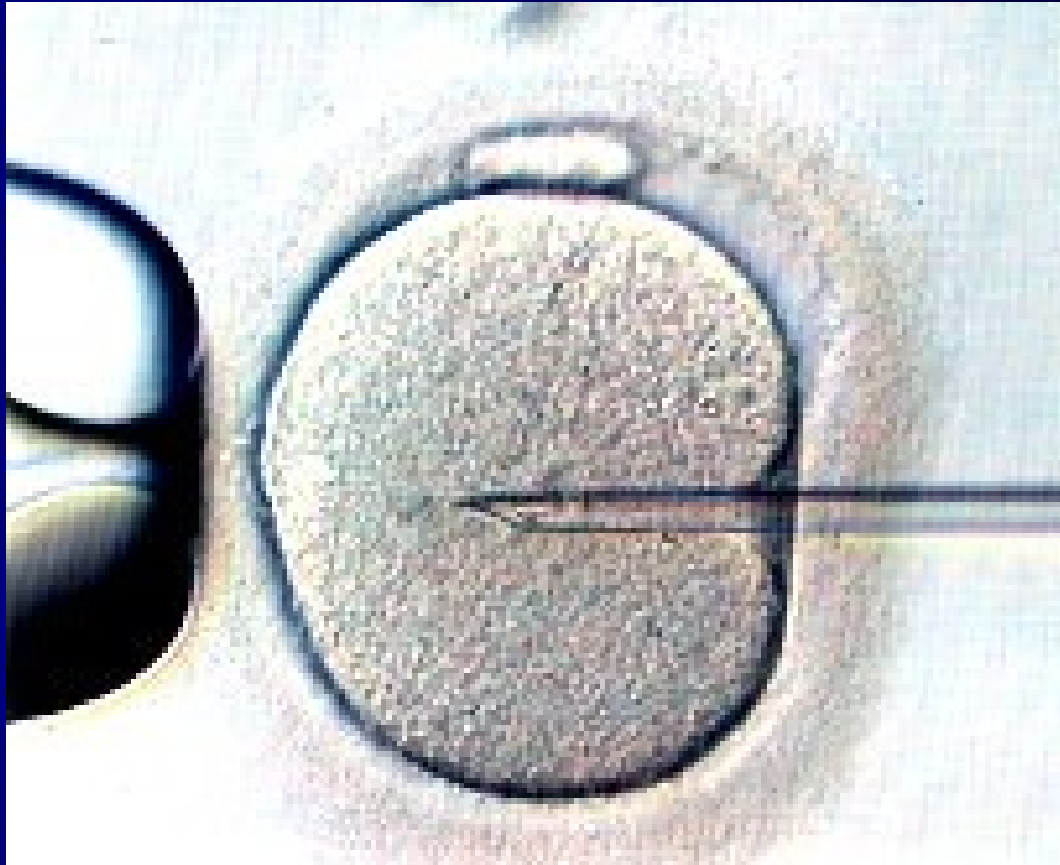
Mikromanipulační pipety

Znehybnění spermie

Spermie umístěná v cytoplazmě

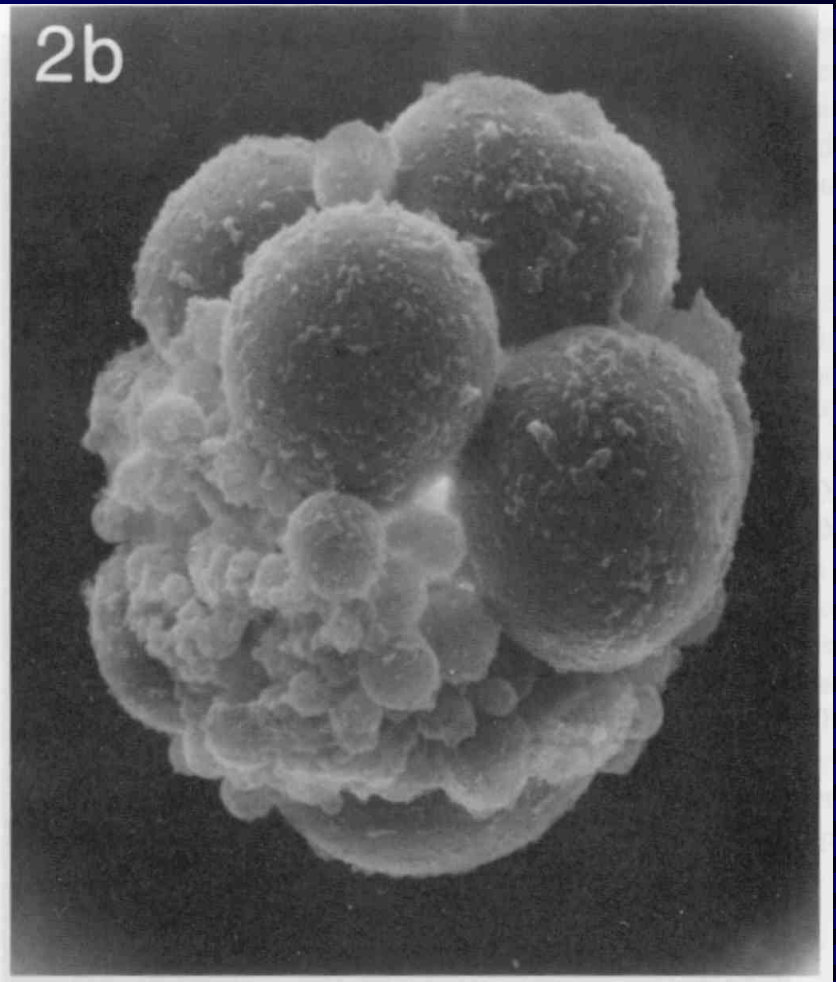
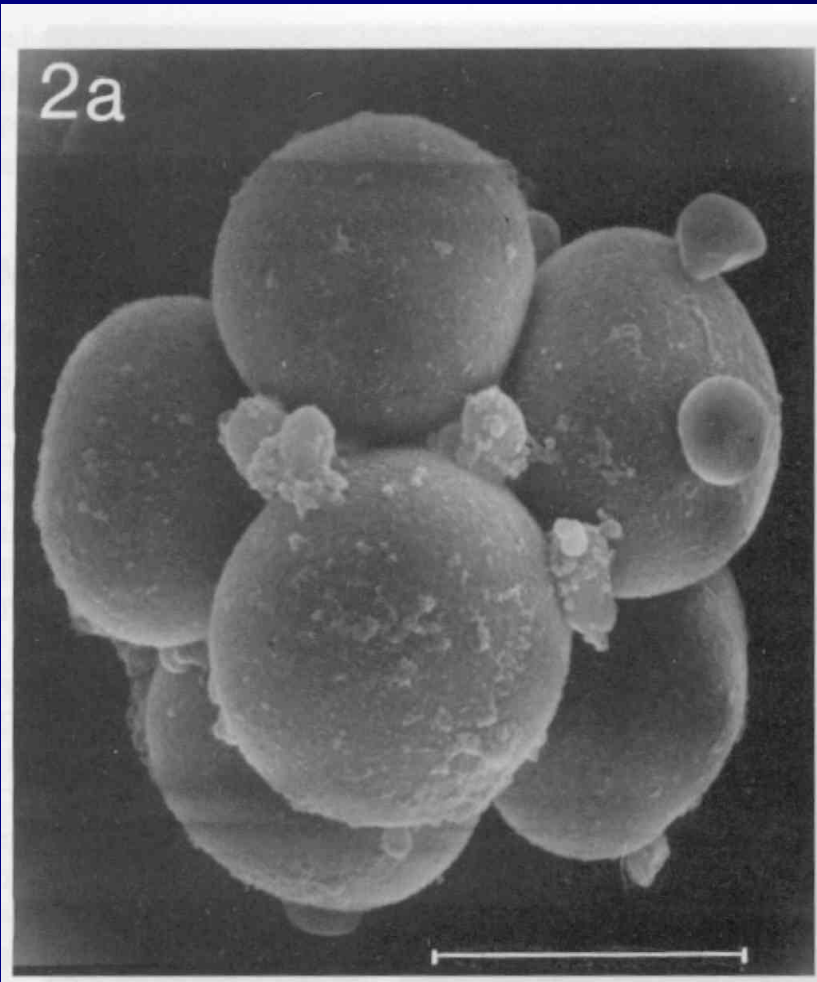
Oplozený oocyt - zygota

8bb embryo po 72 hod. kultivace

Fragmentace embryí

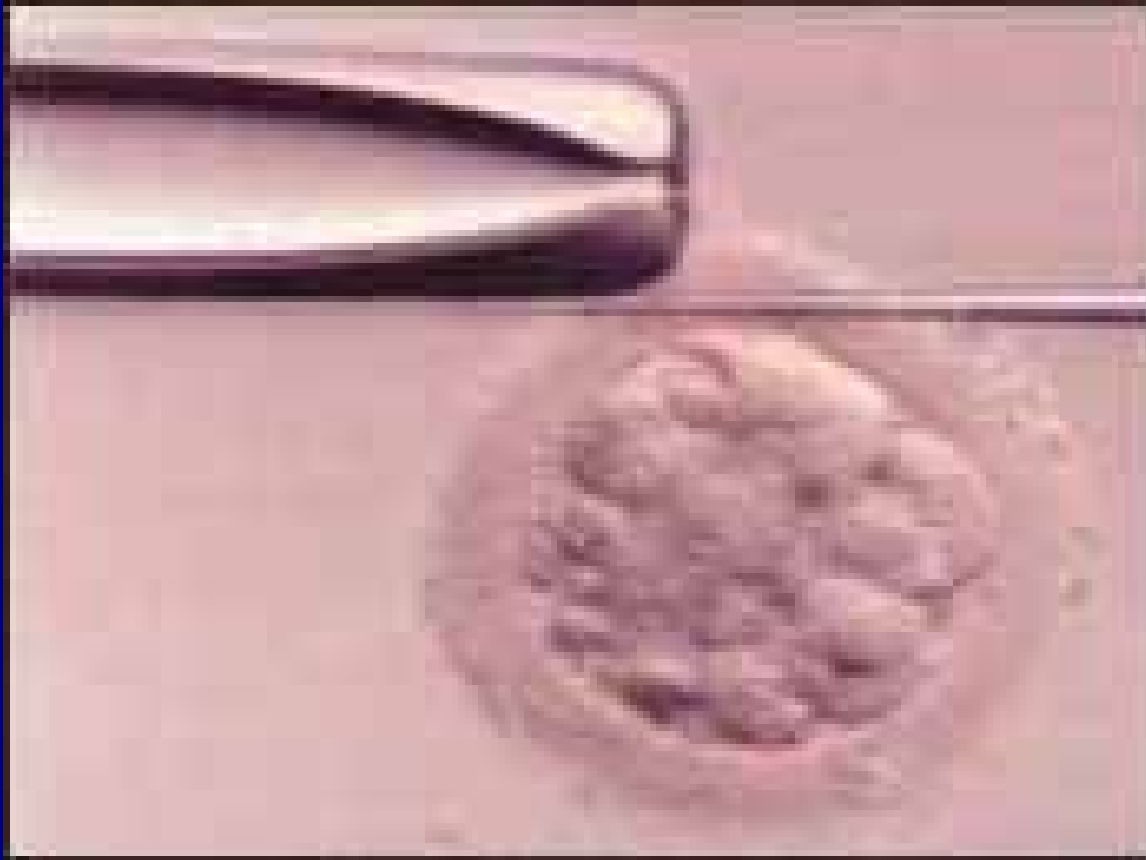
Embrya ve stadiu blastocysty

Kryokonzervace embryí

Asistovaný hatching

Asistovaný hatching

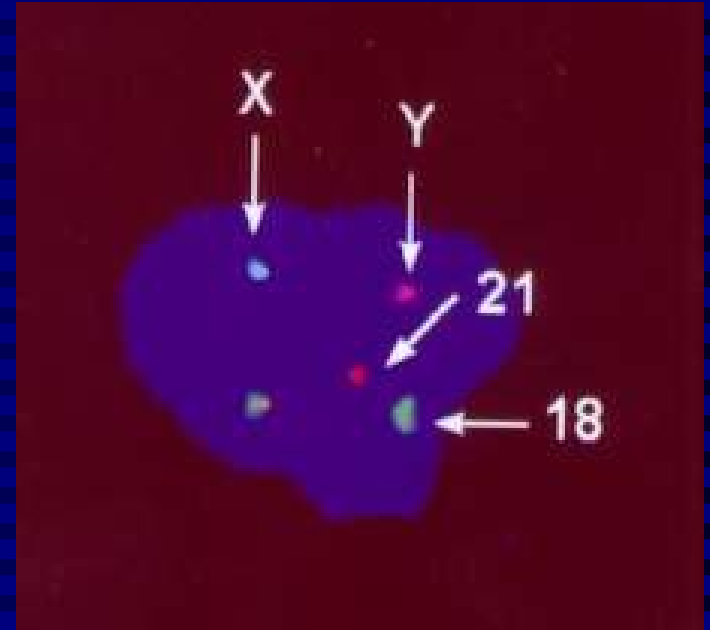
Indikace:

- neúspěšné transfery v anamnéze
- vyšší věk ženy
- abnormní vzhled zony pellucidy
 - síla zony
 - transparence
 - homogenita

Dárcovství gamet

- Dárcovství spermií
- Dárcovství oocytů
- Dárcovství embryí
- Náhradní (surogátní) mateřství

Preimplantační genetická diagnostika PGD

Mikrochirurgie

- Fimbrioplastika
- Salpingostomie
- Anastomosa
- Adhesiolysis

Asistovaná reprodukce

je mezioborová vysoce specializovaná činnost, která umožňuje účinnou léčbu poruch plodnosti.